

محل زندگی امام عصر در دوره غیبت / شباهت امام زمان (عج) به حضرت عیسی

امام باقر(ع) فرمودند: شباهت حضرت مهدی(عج) به حضرت عیسی(ع)، جهانگردی و نداشتن مکان خاص است.

امام باقر(ع) فرمودند: شباهت حضرت مهدی(عج) به حضرت عیسی(ع)، جهانگردی و نداشتن مکان خاص است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: «پنهان‌زیستی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نه فقط چگونگی زندگی آن حضرت را در هاله‌ای از اسرار فرو برده که بسیاری از موضوعات مربوط به حیات آن حضرت را نیز جزو امور پنهان نظام هستی قرار داده است.

یکی از مهم‌ترین این امور پنهان، محل زندگی آن حضرت در طول غیبت است. (۱)

«عدد کمی از مسلمین می‌گویند: امام عصر فرزند امام حسن عسکری که در سال ۲۵۶ متولد گشته، از این عالم به عالم «هورقلیا» ارتقاء یافته و هروقت، نوع انسانیت بسن بلوغ رسید و کدورات این عالم را رها کرد و استعداد ملاقات و مشاهده امام عصر را پیدا کرد، آن حضرت را مشاهده خواهد نمود. (۲)

«این سخن قطع نظر از اینکه فی حد نفسه مطلب غیرمعقولی است، با براهین عقلی و نقلی امامت سازش ندارد، زیرا آن براهین دلالت می‌کنند که: همیشه باید در بین افراد انسان، فرد کاملی که تمام کمالات انسانیت در وی به فعلیت رسیده و در متن صراط مستقیم دیانت قرار گرفته و هدایت و رهبری افراد را عهده‌دار باشد، وجود داشته باشد تا نوع انسان بی‌غایت نماند و احکام الهی در بین آنان محفوظ بماند و حجت بر بندگان خدا تمام گردد و آن فرد برگزیده عبارتست از وجود مقدس امام. (۳)

«برخی از نویسندگان معروف و غیر معروف اهل تسنن می‌گویند: شیعیان اعتقادشان بر این است که «مهدی موعود علیه السلام» در شهر سامرا در سرداب خانه‌شان غیبت نموده و هنوز هم در آنجا است! هرروز با اسب و یراق در آنجا کشیک می‌دهند تا آقایان از همان سرداب بیرون آید و سوار اسب شود. (۴) «آنان با نسبت دادن تهمت‌های ناروا، به شیعه تاخته و معتقدان به غیبت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را به استهزا گرفته‌اند. (۵)

«البته این ادعا از ابتدا پوچ و باطل است و هیچ شیعه‌ای از عالم و جاهل بر این عقیده نیست که امام علیه السلام در سرداب به سر می‌برد یا از آنجا ظهور خواهد کرد؛ [اینان] روایات فراوان شیعی را نخوانده‌اند که ظهور حضرت «مهدی علیه السلام» از مکه خواهد بود. (۶)

«آن حضرت برای انجام وظایف و تکالیف خود از مکانی به مکان دیگر می‌رود و براساس حکایات معتبره در شهرها و اماکن مختلفی دیده شده است. مدینه، مکه، نجف، کوفه، کربلا، کاظمین، سامرا، مشهد و قم، از جمله آن است.

و در بعضی از زمان‌ها و مناسبت‌ها در مکانی مقدس حضور دارد. (۷)

روایات در این باره به محل‌های گوناگونی اشاره کرده‌اند که برخی از آن‌ها از این قرارند:

مدینه

امام باقر علیه السلام می‌فرماید: «ناچار برای صاحب الزمان، عزلت و غیبتی است و طیبه (مدینه) خوب جایگاهی [برای ایشان] است. (۸)

ابی حمزه از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت فرمود: «به ناچار برای صاحب این امر، غیبتی و به ناچار در غیبتش، عزلتی خواهد بود و چه منزل خوبی است! طیبه و با وجود

ذی طوی

ناحیه ذی طوی در یک فرسخی مکه و داخل حرم قرار دارد و از آن خانه;zwjz;جا های مکه دیده می;zwjz;شود.برخی از روایات، آن محل را مکانی معرفی می;zwjz;کند که حضرت بخشی از زمان غیبت را در آن سپری می;zwjz;کند.

امام باقر علیه السلام در این;zwjz;باره فرمود:

«صاحب این امر را در برخی از این درّه;zwjz;ها غیبتی است(و با دست خود به ناحیه ذی طوی اشاره کرد).»(۱۰&(raquo;

مسجد کوفه، سهله، کربلا و نجف

براساس حکایات معتبر، ملاقات بزرگانی چون مقدس اردبیلی، علامه بحر العلوم، شیخ محمد تقی آملی و... در مسجد سهله و کوفه صورت گرفته است.(۱۱)

دشت ها و بیابان ها

از برخی روایات نیز استفاده می;zwjz;شود که آن حضرت در طول غیبت، محل خاصی ندارد و همواره در سفر به سر می;zwjz;برد.

از امام باقر علیه السلام نقل شده است درباره شباهت;zwjz;های حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به پیامبران الهی، چنین فرمود:

«و اما شباهت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به حضرت عیسی علیه السلام پس جهانگردی [نداشتن مکان خاص] است.»(۱۲&(raquo;

همچنین، در توقیعی که به نام شیخ مفید صادر شده است، نیز به نامعلوم بودن مکان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف اشاره شده است. در آن نوشته چنین بیان شده است:

«با این که ما براساس فرمان خداوند و صلاح واقعی ما و شیعیان مؤمن خود تا زمانی که حکومت در دنیا در اختیار ستمگران است در نقطه;zwjz;ای دور و پنهان از دیده;zwjz;ها به سر می;zwjz;بریم.»(۱۳&(raquo;

از مجموع این روایات و حکایات معتبر، برداشت می;zwjz;شود که آن حضرت در شهرها و مناطق مختلف حضور دارد و محل زندگی ایشان، جای خاصی نیست.

پس زندگی ایشان به شیوه عادی و معمولی است؛ زیرا این;zwjz;گونه زندگی، حساسیت;zwjz;برانگیز نیست و برای آن حضرت نیز آسان;zwjz;تر و طبیعی;zwjz;تر است.(۱۴)

چنانچه سدید صیرفی از امام صادق علیه السلام روایت می;zwjz;کند:«صاحب الامر;zwjz;را از این جهت با یوسف علیه السلام شباهت دارد که برادران یوسف-با اینکه عاقل و دانا بودند و قبلا هم با وی معاشرت داشتند- وقتی پیش او رفتند تا خودش را معرفی نکند؛ او را نشناختند و با اینکه بین او و یعقوب علیه السلام، بیش از هجده روز راه فاصله نبود، یعقوب از وی اطلاعی نداشت.

پس چرا این مردم انکار می;zwjz;کنند که خداوند همین عمل را نسبت به حجت خویش صاحب الامر نیز انجام دهد؟ او نیز در بین مردم تردد می;zwjz;کند و در بازار ایشان راه می;zwjz;رود و بر فرش;zwjz;های آنان قدم می;zwjz;گذارد؛ ولی [مردم] او را نمی;zwjz;شناسند و به همین وضع زندگی می;zwjz;کند تا هنگامی که خداوند به او اذن معرفی به مردم را بدهد.»(۱۵&(raquo;

منابع:

۱- درسنامه مهدویت، خدامرادسلیمان ج ۲ ص ۱۴۲

۲- یکی از بزرگان آنها در کتاب خویش نوشته: «این عالم نازل شده بود تا ته زمین. در عصر آدم به او گفتند: بالا بیا و هنوز در هنگام بالا رفتن است و از آن کثافتها و غلظتها و غبارها نرسته و به هوای صاف نرسیده است. پس اینجاها مقام ظلمات است و در ظلمات، دینی می‌جویند و عملی می‌کنند و اعتقادهای دارند و چون از این غبارها بگذرند و داخل هوای صاف شوند، آفتاب رخساره ولی را مشاهده می‌کنند و انوار او را مشاهده کنند و از او علانیه و بی‌پرده منتفع شوند، و احکام، احکام دیگر شود و دین دیگر دین، و وضع دیگر وضع.»

پس باید ما برویم تا آنجا که ولی ظاهر است برسیم نه آنکه ولی به پیش ما آید. اگر ولی پیش ما آید و ما قابل نباشیم از او منتفع نشویم پس اگر او به پیش ما آید و ما به همین احوال باشیم او را نخواهیم دید و منتفع نخواهیم شد و خلاف حکمت هم هست و اگر قابلیت ما تغییر کرده و بهتر شده ایم پس معلوم است بالاتر رفته ایم پس معلوم شد که: ما باید بالا برویم تا به آن مکان برسیم و نام آن مکان در زبان حکمت «هورقلیا» است.

دادگسترجهان، ابراهیم امینی ص ۷۵ به نقل از کتاب ارشاد العوام تألیف محمد کریم خان، چاپ کرمان سال ۱۳۸۰ هجری ج ۳ ص ۴۰۱

۳- دادگسترجهان، ابراهیم امینی صص ۷۵-۷۴

۴- سیمای جهان در عصر امام زمان (عج)، محمد امینی گلستانی، ج ۱، ص ۲۲۲

۵- درسنامه مهدویت، خدامرادسلیمان ج ۲ ص ۱۵۰

۶- سیمای جهان در عصر امام زمان (عج)، محمد امینی گلستانی، ج ۱، ص ۲۲۲

۷- مهدویت (پیش از ظهور)، رحیم کارگرس ص ۱۷۶

۸- همان به نقل از کافی، ج ۱، ص ۳۴۰، ج ۱۶، باب فی الغیبة

۹- سیمای جهان در عصر امام زمان (عج)، محمد امینی گلستانی، ج ۱، ص ۲۲۲ به نقل از کافی: ۱/۳۳۸ و ۳۴۰؛ غیبت نعمانی: ص ۹۹؛ بحار الأنوار: ۵۲/۱۵۷ ب ۲۳ ج ۲۰؛ غیبت طوسی: ص ۱۰۲

۱۰- درسنامه مهدویت ص ۱۴۹ به نقل از غیبت، نعمانی، ص ۱۸۱

۱۱- ر.ک: توجهات ولی عصر (عج) به علما و مراجع، ص ۱۴۶-۱۵۵

۱۲- همان به نقل از دلائل الامامة، طبری، ص ۲۹۱

۱۳- بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۵۳، ص ۱۷۴

۱۴- مهدویت (پیش از ظهور)، رحیم کارگرس ص ۱۷۸

۱۵- همان به نقل از بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵۴؛ کمال الدین، ج ۲، ب ۳۳، ج ۲۱